

Werkplan MRDH

CONCEPT

Versie 1.0
23 september 2015

Inhoudsopgave

1	Inleiding: terug- en vooruitblik.....	3
2	Strategie	5
2.1	Vertrekpunt strategische agenda MRDH.....	5
2.2	Nadere uitwerking Strategische agenda MRDH	5
2.2.1	Kernopgaven economische structuurversterking	5
2.2.2	OESO Metropolitan Review.....	6
2.2.3	Investeringsstrategie.....	6
2.2.4	Economische vernieuwing: Roadmap Next Economy.....	7
2.2.5	Vervolg in de komende periode.....	8
2.3	Monitoring.....	8
3	Bestuur en organisatie	9
3.1	Van, voor en door de 23 gemeenten.....	9
3.2	Overleg 23 gemeenten.....	9
3.3	Samenwerking noodzakelijk	10
3.4	Organisatieontwikkeling	11
3.5	Flexibel werken en vergaderen.....	11
3.6	Veegactie verordeningen en reglementen	11
3.7	Tussentijdse operationele audit en quick scan Rekenkamers	12
3.8	Medezeggenschap.....	12
4	Concrete activiteiten 2016.....	13
4.1	Bestuurlijke mijlpalen	13
4.2	Vervoersautoriteit.....	13
4.2.1	Verkeer	13
4.2.2	Openbaar vervoer	14
4.3	Economisch Vestigingsklimaat.....	15
4.4	Bedrijfsvoering	18

1 Inleiding: terug- en vooruitblik

Op 19 december 2014 is de gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag in werking getreden. Met het constituerend beraad van het algemeen bestuur op die datum was de MRDH definitief uit de startblokken. Het jaar 2015 heeft voor een belangrijk deel in het teken gestaan van de verdere opbouw, van zowel de samenwerking met en tussen de 23 gemeenten en de interne organisatie, de manier van samenwerken met onze partners binnen en buiten de regio en de nadere uitwerking van de strategische agenda.

Missie

De Metropoolregio Rotterdam Den Haag werkt aan een Europese topregio.

23 gemeenten gaan de uitdaging aan om de internationale concurrentiepositie te verbeteren door hun kennis en bestuurlijke kracht in te zetten en samen te werken met het bedrijfsleven, de kennisinstellingen en medeoverheden. Wij werken aan een aantrekkelijke regio voor inwoners om te werken, wonen en recreëren, waar (internationale) bedrijven zich vestigen en waar bezoekers zich welkom voelen. Wij richten ons op het versterken van de bereikbaarheid en het economisch vestigingsklimaat van de regio Rotterdam Den Haag.

Visie

De Metropoolregio Rotterdam Den Haag wil een Europese topregio worden. Wij zijn al een sterke Europese regio, maar willen nog beter presteren. Betere economische prestaties, betekent meer welvaart voor de inwoners.

Om dit te bereiken zetten we in op:

- Verbetering van de (internationale) bereikbaarheid van de metropoolregio.
- Economische vernieuwing
- Transitie naar toonaangevende duurzaamheid
- Attractiviteit van de regio

De Investeringsstrategie MRDH, het OESO-onderzoek en de Roadmap Next Economy zijn voorbeelden van integrale trajecten die in 2015 zijn ingezet om de strategische agenda nader uit te werken. Deze trajecten worden aanvullend aan elkaar ingevuld om zo steeds meer en beter inhoudelijke focus aan te brengen en nieuwe financiële strategieën te ontwikkelen. Ook de uitwerking van de Strategische Bereikbaarheidsagenda is in 2015 opgestart; deze wordt in 2016 afgerond. In 2015 is uiteraard ook invulling gegeven aan de wettelijke taken rond verkeer en vervoer en is een nadere uitwerking gemaakt van het werkprogramma Economisch Vestigingsklimaat.

Het afgelopen jaar is verder geïnvesteerd in de samenwerking met de provincie Zuid-Holland. Op vele fronten en bij vele projecten is er van oudsher, vanuit de toenmalige stadsregio's, al sprake van een goede inhoudelijke samenwerking. Op bestuurlijk niveau is met de ondertekening van de samenwerkingsafspraken op 8 september over een achttal gezamenlijke investeringen de inhoudelijke samenwerking verder kracht bij gezet.

De 23 gemeenten zijn de metropoolregio Rotterdam Den Haag. Samen zijn ze eigenaar van een gemeenschappelijke organisatie. De MRDH is weliswaar juridisch een formele Gemeenschappelijke Regeling, maar is meer. Het is een netwerk van, voor en door de 23 gemeenten. De MRDH-organisatie ondersteunt en faciliteert deze samenwerking en het uitgangspunt is dat de organisatie ook juist vanuit de 23 gemeenten vorm krijgt. In 2015 is bij de gemeenten opgehaald hoe dit verder ingevuld kan worden. Daar wordt in dit werkplan nader op ingegaan. Daarnaast is in 2015 ook een start gemaakt met de verdere ontwikkeling van de gemeenschappelijke organisatie. De organisatie moet steeds beter in staat zijn om op een

moderne wijze lokaal, regionaal maar ook internationaal te functioneren.

De MRDH is amper een jaar onderweg en er is al veel werk verzet. Het voorliggende Werkplan MRDH geeft inzicht in de strategie voor de komende jaren en de vertaling daarvan naar de (bestuurlijke) organisatie. Voor de concrete activiteiten in 2016 wordt verwezen naar de vastgestelde Begroting 2016 en het Investeringsprogramma Vervoersautoriteit 2016. In het voorliggend Werkplan wordt inzicht gegeven in activiteiten die aanvullend daar op nu verwacht worden voor het jaar 2016.

Voor de financiële- en personele inzet en de financiën van de MRDH-organisatie wordt eveneens verwezen naar de vastgestelde begroting MRDH 2016.

Het Werkplan verschijnt eenmalig in de voorliggende vorm. Het strategisch deel van het Werkplan wordt met ingang van 2017 gekoppeld aan de doorlooptijd van de Strategische agenda van de MRDH en wordt daarmee niet meer jaarlijks uitgebracht. De concrete activiteiten worden met ingang van 2017 jaarlijks geïntegreerd in de Begroting MRDH. Daarmee wordt er voortaan in één document de koppeling gelegd tussen doelen en middelen. De voortgang van de activiteiten wordt via de Jaarrekening en de Bestuursrapportages gemeld.

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de strategie en in hoofdstuk 3 op de vertaling daarvan naar de organisatie. Hoofdstuk 4 gaat ten slotte in op de activiteiten die, aanvullend op de vastgestelde Begroting, in 2016 voorzien worden.

CONCEPT

2 Strategie

In dit hoofdstuk wordt de strategie voor de komende jaren beschreven om de ambitie van een Europese topregio te realiseren.

2.1 *Vertrekpunt strategische agenda MRDH*

Op 19 december 2014 heeft het algemeen bestuur de Strategische Bereikbaarheidsagenda (SBA) en de Agenda Economisch Vestigingsklimaat (AEV) vastgesteld. Deze twee agenda's zijn de basis voor de MRDH-brede strategie. Het verbeteren van het verkeer- en vervoersysteem is immers een cruciaal onderdeel van de metropoolvorming en daarmee voor het versterken van de economische positie van de regio.

De Vervoersautoriteit MRDH geeft uitvoering aan de wettelijke taken en bevoegdheden op het terrein van verkeer en vervoer. De SBA bevat de ambities voor dit beleidsterrein, waarbij vijf kernthema's centraal staan: 1) Concurrerende economie, 2) Verbeteren van de kwaliteit van plekken, 3) Kansen voor mensen, 4) De duurzame regio en 5) Efficiënt en rendabel.

In 2015 is een start gemaakt met de nadere uitwerking van de SBA om daarmee te komen tot een plan dat voldoet als een Regionaal Verkeer- en Vervoersplan op grond van de Planwet Verkeer en Vervoer. De SBA is ook de basis voor de vertaling naar maatregelen, het aanscherpen van subsidieregels etc. Het is een plan op hoofdlijnen, zodat flexibiliteit mogelijk is om in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen. Begin 2016 zal de zienswijzeprocedure starten.

In de AEV zijn economische kansen en bedreigingen van de regio geanalyseerd. De AEV bevat de ambities voor de versterking van het Economisch Vestigingsklimaat, waarbij acht werkvelden centraal staan: 1) Werklocaties, 2) Smart infrastructure, 3) Branding, 4) Clustervorming, 5) Financiering, 6) Onderwijs en arbeidsmarkt, 7) Bereikbaarheid en 8) Economie landelijk gebied.

Vanuit deze thema's en werkvelden worden concrete activiteiten opgepakt, die voor het komend jaar grotendeels al beschreven zijn in de Begroting 2016 en het Investeringsprogramma Vervoersautoriteit. In hoofdstuk 4 wordt beschreven welke activiteiten daar aanvullend op voorzien worden in 2016. In 2015 is een start gemaakt met de nadere uitwerking van de MRDH-brede strategie.

2.2 *Nadere uitwerking Strategische agenda MRDH*

De economische groei en werkgelegenheid van de regio Rotterdam Den Haag blijft achter ten opzichte van andere regio's in Nederland en Europa. Ondanks de nabijheid en complementariteit van veel sterke economische sectoren komen samenwerking en cross-overs echter nog onvoldoende tot stand. De fysieke verbindingen binnen het gebied en van/naar het gebied zijn nog niet overal op orde om economische groei te kunnen faciliteren.

Om de economische structuur van het gebied te versterken, de bereikbaarheid verder te verbeteren en gesteld te zijn voor en te kunnen inspelen op veranderingen die op ons gebied afkomen, is in 2015 vanuit de SBA en AEV gestart met een nadere uitwerking van de MRDH-brede strategie. Deze uitwerking is ingezet via een aantal nauw samenhangende trajecten die hieronder beschreven worden.

2.2.1 Kernopgaven economische structuurversterking

In het licht van relevante trends en toekomstscenario's is door professor Tordoir¹ een nadere analyse uitgevoerd naar de opgaven die leiden tot economische structuurversterking van ons gebied. Uit deze analyse zijn vier kernopgaven naar voren gekomen:

1. Metropolitane verbindingen: verbetering interne- en internationale verbindingen
2. Economische vernieuwing

---

¹ Hoogleraar economische geografie Universiteit van Amsterdam

3. Transitie naar toonaangevende duurzaamheid
4. Attractiviteit

Deze kernopgaven vragen om gerichte investeringen om de kracht van de steden en het omliggende gebied verder te versterken. In de analyse zijn essentiële investeringspakketten geïdentificeerd die gegeven de trends en scenario's robuust zijn voor de korte en middellange termijn. De vier kernopgaven en de gekozen aanpak zijn op 3 juli 2015 door het algemeen bestuur onderschreven en zijn uitgangspunt voor de MRDH-brede strategie voor de komende periode.

2.2.2 OESO Metropolitan Review

In 2015 is in opdracht van het ministerie van BZK en de MRDH gestart met de OESO Metropolitan Review. Met de MRDH als hoofdcasus wordt de samenhang tussen de economische prestaties en de bestuurlijke organisatie van metropolitane regio's onderzocht. Eind 2015 is het onderzoek afgerond en zijn aanbevelingen gedaan over hoe de bestuurlijke inrichting bij kan dragen aan de economische structuurversterking. Het eindrapport wordt op 1 februari 2016 gepresenteerd ten tijde van het Nederlandse EU-voorzitterschap. De eerste bevindingen onderschrijven:

- het belang om de gezamenlijke massa in de regio ook daadwerkelijk met elkaar te verbinden, onder andere door een regionale ruimtelijk-economische investeringsstrategie te ontwikkelen met inzet op verkeer en economisch vestigingsklimaat;
- de noodzaak om focus aan te brengen binnen de investeringsagenda en om tegelijk maatregelen te nemen die in de breedte groei ondersteunen. Zoals inzetten op onderzoek en ontwikkeling en mobiliteitsbevordering voor alle lagen van de bevolking.

2.2.3 Investeringsstrategie

Met de vier kernopgaven zoals beschreven in 2.2.1 en de aanbevelingen van de OESO als leidraad is het nu het meest urgent om concrete investeringsprojecten te realiseren. Het is als eerste nodig inzicht te krijgen in welke investeringen (publiek én privaat) in de regio op stapel staan en hoe deze elkaar kunnen versterken. De MRDH, provincie Zuid-Holland en de Economische Programmaraad Zuidvleugel hebben in 2015 de handen ineengeslagen voor het invulling geven aan de Investeringsstrategie. De 23 gemeenten voeden de Investeringsstrategie; hiervoor zijn in gezamenlijke sessies projecten aangeleverd. De gezamenlijke Investeringsstrategie kan ook benut worden om richting Europa sterker te staan voor een beroep op middelen uit Europese fondsen.

Investeringsstrategie en Investeringskaart

De Investeringsstrategie vervult vier functies: 1) Informeren, 2) Faciliteren, 3) Sturen en 4) Realiseren. De aandacht in 2015 is in eerste instantie vooral uitgegaan naar de *informerende functie*. Het is voor overheden, bedrijven en kennisinstellingen van belang om op het gebied van investeringen (van elkaar) te weten wat er speelt en waarop wordt ingezet. Daarmee kunnen enerzijds tegenstrijdige belangen bespreekbaar worden gemaakt, anderzijds kansen voor win-winsituaties worden benut. De Investeringskaart biedt het instrument om de investeringsprojecten in beeld te brengen.

Door van de investeringsprojecten ook de stand van zaken en voortgang op de Investeringskaart (www.investeringskaart.nl) weer te geven ontstaat de mogelijkheid om te monitoren. In 2015 is een systematiek ontwikkeld waar de investeringsprojecten op uniforme wijze mee geanalyseerd en beoordeeld kunnen worden. Daarmee wordt zichtbaar hoe een investeringsproject ervoor staat, maar ook wat er nodig is om het investeringsproject verder te brengen. Daar invulling aan geven is de *faciliterende functie*.

De Investeringsstrategie komt tot volle wasdom als ook de *sturende functie* wordt benut. Deze houdt in dat op basis van de Investeringskaart keuzes worden gemaakt tussen en prioriteiten worden bepaald voor de gewenste investeringen in het licht van de geambieerde economische structuurversterking van de regio. De sturende functie duidt op het gezamenlijk handelingsperspectief van overheden, bedrijven en kennisinstellingen.

De informerende, faciliterende en sturende functie kunnen gefaseerd tot uitvoering komen.

Als de keuzes zijn gemaakt en de prioriteiten zijn gesteld, is het zaak om de investeringsprojecten ook daadwerkelijk te *realiseren* en concrete resultaten te boeken. Hier is ook een financieringsstrategie voor nodig.

Het daadwerkelijk realiseren van investeringsprojecten is een gezamenlijke opgave van de MRDH, de provincie Zuid-Holland en andere partners. Hierbij past het om het eigenaarschap van investeringsprojecten, ook bestuurlijk, met elkaar te verdelen.

Financieringsstrategie

Investeringsprojecten vereisen een financieringsstrategie om van een idee te komen tot een concreet project dat daadwerkelijk gerealiseerd wordt. Publiek-private financiering zal meer regel dan uitzondering worden. Publiek-private en private financiering stellen andere eisen aan investeringsvoorstellen dan publieke bekostiging. Om die reden is in 2015 een kleine groep financieel experts van gemeenten, provincie, private partijen en het ministerie van Economische Zaken bijeengebracht om de komende jaren als Expertisecentrum investeringsprojecten verder te helpen en relaties op te bouwen met relevante financiële instellingen. Het gaat dan bijvoorbeeld om het opstellen van businesscases, uitvoeren van risicoanalyses en het komen tot financieringsarrangementen.

Investerings korte- en middellange termijn

In 2015 is een start gemaakt met het in kaart brengen van de investeringen die voor de korte- en middellange termijn binnen de regio op stapel staan. Met behulp van de eerder genoemde systematiek zijn in 2015 voor de vier kernopgaven proposities opgesteld met investeringen die als eerste opgepakt worden.

Investerings lange termijn

Naast de noodzakelijke investeringen voor de korte- en middellange termijn is het voor de Investeringsstrategie ook van belang om zicht te krijgen op de investeringen die voor de meer lange termijn noodzakelijk zijn. Hiervoor is een analyse nodig op de economische vernieuwing.

2.2.4 Economische vernieuwing: Roadmap Next Economy

De eerste bevindingen van het OESO-onderzoek onderschrijven de noodzaak om in de MRDH te komen tot economische vernieuwing. Vernieuwing is noodzakelijk om in te kunnen spelen op veranderingen die op onze regio afkomen. Trends als grondstoffenschaarste, digitalisering, globalisering, robotisering, 3D-printing, zelfsturende voertuigen, reshoring in combinatie met de steeds verdergaande verstedelijking betekent dat het zwaartepunt van de nieuwe economie, oftewel de next economy, steeds meer verschuift naar stedelijke regio's zoals de MRDH. Dit biedt grote kansen voor nieuwe bedrijvigheid. Om die nieuwe bedrijvigheid te laten floreren, zal de regio zich internationaal moeten positioneren als aantrekkelijke toplocatie voor de koplopers.

Om invulling te geven aan de bevindingen van de OESO is in 2015 een start gemaakt met het opstellen van de Roadmap Next Economy. Naast de MRDH zijn de gemeenten Rotterdam en Den Haag opdrachtgever van de Roadmap; de provincie, partners uit bedrijfsleven, medeoverheden en kennisinstellingen worden nauw betrokken. Met de Roadmap wordt de noodzakelijke gemeenschappelijke agenda gericht op de economische transitie opgesteld: hoe moeten we als regio inspelen op de genoemde trends? Daarbij wordt in kaart gebracht wat er voor de regio noodzakelijk is aan acties en investeringen voor de middellange- en lange termijn: een concreet uitvoeringsprogramma met bijbehorende noodzakelijke publieke en private investeringen om de economie en bereikbaarheid van de regio te versterken. De eerste resultaten worden verwacht voor de zomer van 2016 en vormen input voor de Investeringsstrategie.

Op basis van de Investeringsstrategie en bijbehorend financieel onderbouwd uitvoeringsprogramma, gecombineerd met de Europese inbedding van het gedachtegoed van de Next Economy wordt een kansrijke link gelegd naar toekomstige financiers.

2.2.5 Vervolg in de komende periode

De hiervoor beschreven samenhangende trajecten lopen door in 2016 en geven richting voor de activiteiten van de MRDH voor de komende jaren.

In 2016 worden de volgende activiteiten voorzien:

- Verder aanvullen van de investeringskaart met investeringen van de 23 gemeenten, de provincie en private partijen.
- Volledig functioneel zijn van het Expertisecentrum investeringsprojecten.
- Invulling geven aan de aanbevelingen uit de OESO Metropolitan Review.
- Afronden van de Roadmap Next Economy en doorvertalen naar triple helix projecten in de Investeringsstrategie.
- Verder invullen van het bestuurlijk eigenaarschap van investeringsprojecten.

2.3 Monitoring

Eind 2015 is gestart met het project 'regiomonitor'. Hierin wordt een jaarlijkse regiomonitor ontwikkeld. In deze monitor worden de regionale ontwikkelingen op gebied van economie en bereikbaarheid weergegeven en geanalyseerd. De indicatoren van de regiomonitor zijn zo opgesteld dat ze de acties en doelen zoals weergegeven in de begroting van de MRDH van kwantitatieve onderbouwing voorzien. In 2016 wordt de eerste regiomonitor gepresenteerd. De hierin gebruikte indicatoren worden in de begroting voor 2017 opgenomen. De uitkomsten van de in 2016 gepresenteerde regiomonitor worden als nulmeting voor de begroting 2017 gebruikt. Deze cijfers komen echter pas in het voorjaar van 2016 beschikbaar, als de begroting 2017 al ter zienswijze aan de gemeenteraden is aangeboden. De regiomonitor, met daarin de nulmeting op de in de begroting opgenomen indicatoren, wordt ter informatie aan de gemeenten toegezonden.

3 Bestuur en organisatie

In het vorige hoofdstuk is ingegaan op de strategie voor de komende periode; dit hoofdstuk gaat in op de vertaling daarvan naar de (bestuurlijke) organisatie. Nadat in 2015 de organisatie moest worden opgestart, is het nu zaak om verdere stappen te zetten. Toets punten hierbij zijn: versterken van de positie van de samenwerkende gemeenten, flexibiliteit, snelheid en het opbouwen van het regionale, nationale en internationale netwerk.

3.1 Van, voor en door de 23 gemeenten

De 23 gemeenten hebben elkaar gevonden om met elkaar de uitdaging aan te gaan om de bereikbaarheid en het economisch vestigingsklimaat van de metropoolregio te versterken. Dit is een unieke vorm van samenwerking, van onderaf opgebouwd. De gemeenten zijn de backbone van de MRDH en vormen samen met de gezamenlijke organisatie het netwerk in de regio. Er liggen nieuwe mogelijkheden, die ontstaan door de nieuwe context, door de nieuwe of geherformuleerde taken en door het benutten van het volledige werkkapitaal van de 23 gemeenten voor de gezamenlijke doelen. Deze mogelijkheden zijn in 2015 geformuleerd op basis van gesprekken met verschillende kernspelers in het netwerk, zowel bilateraal als in groepen. Het gaat om gesprekken op alle niveaus van raadsleden, wethouders, burgemeesters, gemeentesecretarissen, griffiers, bestuursadviseurs tot inhoudelijke betrokken ambtenaren. Het zijn vooral mensen vanuit de gemeenten geweest en daarnaast hebben enkele gesprekken plaatsgevonden binnen de gemeenschappelijke organisatie en haar directieteam. Ook is een informele denktank gestart, bestaande uit een aantal burgemeesters, wethouders, gemeentesecretarissen, Jong MRDH en de secretaris-generaal MRDH. Verder is gekeken naar voorbeelden van andere regionale netwerken zoals in Eindhoven of rondom het thema water met de Deltacommissaris en is gesproken met mensen uit de relevante omgeving zoals de provincie, Innovation Quarter en het samenwerkingsverband Economische Programmaraad Zuidvleugel. Tot slot is met een enkele wetenschapper op het terrein van regionale samenwerking gesproken.

De uitkomsten van de gesprekken leiden tot verschillende vervolgacties voor de gemeenten en de gezamenlijke organisatie om het netwerk, het eigenaarschap van de metropoolregio te versterken. Deze acties zijn deels in 2015 opgestart en zullen verder in 2016 hun werking vinden. Het gaat onder andere om:

- Het benoemen van een top 10 van inhoudelijke prioriteiten vanuit het lokale perspectief, die gebaat zijn bij een regionale aanpak.
- Het formuleren van een gemeenschappelijke code over hoe we met elkaar willen samenwerken en dat uit willen dragen.
- Het opzetten van MRDH-locaties door de hele regio heen, waar aan inhoudelijke projecten gewerkt kan worden.
- Verstevigen en moderniseren van de communicatie, waarbij naast formele ontmoetingen ook ruimte is om het informele netwerk te versterken met de inhoud als bindende element. Hierbij ook nagaan hoe nieuwe middelen, waaronder social media, ingezet kunnen worden om effectiever en gericht te communiceren.

Dit alles vraagt om aandacht voor de organisatieontwikkeling, zowel binnen de gemeenschappelijke werkorganisatie als binnen de individuele gemeenten.

3.2 Overleg 23 gemeenten

Formeel bestuurlijk overleg

De gemeenschappelijke regeling MRDH vormt de basis voor het formele bestuurlijk overleg. De 23 gemeenten zijn bestuurlijk vertegenwoordigd in het algemeen bestuur en de twee bestuurscommissies. Deze gremia zijn, elk waar het hun bevoegdheden betreft, besluitvormend. In het algemeen bestuur zijn tussen januari 2015 en nu flinke stappen gezet, die het kader vormen voor de verdere activiteiten binnen de MRDH. De oproep tot tempo wordt ook in 2016 stevig ingevuld.

Drie leden uit het algemeen bestuur, roulerend om de twee jaar, hebben naast de voorzitter en plaatsvervangend voorzitter een plaats in het dagelijks bestuur. Dit betekent dat in december 2016 drie nieuwe leden van het dagelijks bestuur benoemd worden voor de periode 2017-2018. De voorzitter van de MRDH wordt door het algemeen bestuur benoemd voor een periode van twee jaar met dien verstande dat de burgemeester van Den Haag of de burgemeester van Rotterdam als voorzitter wordt aangewezen. In december 2016 zal het voorzitterschap van de MRDH wisselen naar de burgemeester van Den Haag.

Betrokkenheid gemeenteraden

Gemeenteraadsleden zijn vertegenwoordigd in de twee adviescommissies en de rekeningcommissie die adviseren aan het algemeen bestuur en de bestuurscommissies. Hiermee wordt de basis gelegd voor de inhoudelijke betrokkenheid van de gemeenteraden. Daarnaast zijn de gemeenteraden betrokken via de zienswijzeprocedures die gevolgd worden voor de onderwerpen die in de gemeenschappelijke regeling MRDH benoemd staan.

Betrokkenheid gemeentesecretarissen

Het overleg van de 23 gemeentesecretarissen is in 2015 opgestart, waarmee de gemeenten ook op dat niveau betrokken zijn bij de MRDH.

Informeel overleg

Naast het formele overleg, typeert een netwerkorganisatie zich juist ook door informeel overleg. Op ambtelijk niveau vindt veel informeel overleg plaats. Op bestuurlijk niveau kan informeel overleg plaatsvinden binnen of gekoppeld aan een formeel overleg of als apart overleg. De raadsleden zijn betrokken via de adviescommissies en de rekeningcommissie. Door de beide adviescommissies is in 2015 besloten om in de bijeenkomsten ook voldoende ruimte te reserveren voor informeel inhoudelijk overleg, om op die manier vroegtijdig bij thema's betrokken te worden. In 2016 wordt verder invulling gegeven aan informeel bestuurlijk overleg door het organiseren van thema-events en bijeenkomsten voor raadsleden. Op die manier worden bestuurders en raadsleden betrokken bij de inhoudelijke trajecten waar de MRDH aan werkt.

Evaluatie gemeenschappelijke regeling

In de gemeenschappelijke regeling MRDH is voorzien in een periodieke evaluatie van de regeling. Daarbij is bepaald dat de eerste evaluatie plaatsvindt twee jaar na inwerkingtreding van de regeling. Een plan van aanpak voor deze evaluatie zal in december 2016 aangeboden worden aan het algemeen bestuur.

3.3 Samenwerking noodzakelijk

Naast het bundelen van de kracht van de 23 gemeenten, is samenwerking met onder meer bedrijfsleven, kennisinstellingen, omliggende regio's, de provincie en het Rijk noodzakelijk om de ambities te realiseren. De MRDH werkt nauw samen met de Economische Programmaraad Zuidvleugel (EPZ), het triple helix orgaan van vertegenwoordigers van bedrijfsleven, overheden en kennisinstellingen. Samenwerking met partners vindt plaats zowel bij de strategische trajecten zoals genoemd in hoofdstuk 2 als bij de uitvoering van concrete activiteiten.

Voor wat betreft de samenwerking met de provincie Zuid-Holland hebben het college van gedeputeerde staten van de provincie Zuid-Holland en het dagelijks bestuur van de MRDH de inhoudelijke samenwerking verder kracht bijgezet door op 8 september 2015 afspraken te maken over een gezamenlijke inzet op de vier kernopgaven zoals beschreven in paragraaf 2.2.1:

1. Verbetering van interne- en internationale verbindingen
  - 4-sporigheid Den Haag-Rotterdam
  - Internationaal bereikbaar
  - Eén openbaarvervoerkaart

2. Transitie naar toonaangevende duurzaamheid
  - Warmtenet/-rotonde (Cluster West)
  - Mobiliteitsinnovatie
3. Economische vernieuwing
  - Fieldlabs
4. Aantrekkingskracht op talent en investeerders
  - Aantrekkelijk Metropolitane Landschappen
  - World Expo Rotterdam 2025

In 2016 wordt aan deze samenwerkingsprojecten verder invulling gegeven.

Ook op landelijk niveau werkt de MRDH samen met partners. Zo vindt er afstemming plaats met de regio Noord Holland. De MRDH neemt onder andere ook deel aan het DOVA (de samenwerking van de 12 provincie en 2 metropoolregio's over OV-chipkaartkwesies), het Fietsberaad, de Nationale Databank Wegverkeersgegevens, de Nationale Databank Openbaar Vervoer en aan activiteiten van het landelijk kenniscentrum CROW/KpVV.

De MRDH levert ook een bijdrage aan landelijke strategische trajecten zoals Agenda Stad, de Nationale Omgevingsagenda en de Nationale Omgevingsvisie. Een bestuurlijke delegatie van de MRDH neemt deel aan het jaarlijks bestuurlijk overleg van de Zuidelijke Randstad met het Rijk over het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT).

Op internationaal niveau werkt de MRDH onder meer samen met de OESO en participeert de MRDH in Europese netwerken en projecten.

3.4 Organisatieontwikkeling

De inrichting van de ambtelijke MRDH-organisatie en het bijbehorende functiegebouw hebben in 2014 vorm gekregen. Daarbij is aangegeven dat het functiegebouw dynamisch is, dat zeker bij de start van de organisatie onderhoud behoeft. In het functieboek is om die reden aangekondigd dat in het eerste jaar geëvalueerd zal worden of de functies in voldoende mate aansluiten bij de wensen en behoeften van het bestuur, management en de medewerkers.

De MRDH-organisatie werkt in een nieuwe context en een nieuwe politiek-bestuurlijke omgeving. De verwachting is dat de dynamiek de komende periode toeneemt. Dit vraagt om een vernieuwende organisatie die in kan spelen op deze dynamiek. In 2015 is een start gemaakt met de verdere ontwikkeling van de organisatie en de evaluatie van het functiegebouw.

3.5 Flexibel werken en vergaderen

Een vernieuwende organisatie betekent ook flexibiliteit in de manier van werken en vergaderen. Naast het verder doorvoeren van het digitaal werken binnen de MRDH-organisatie, wordt in 2016 ook nagegaan of met behulp van ICT-ondersteuning op meer locaties in de regio werken en vergaderen gefaciliteerd kan worden. Dit idee is mede vanuit de gemeenten naar voren gekomen. Door bijvoorbeeld digitaal vergaderen te faciliteren, hoeven bestuurders en ambtenaren van de gemeenten niet altijd naar de centrale locatie af te reizen om toch deel te kunnen nemen aan MRDH-overleg. Door meer vergaderfaciliteiten verspreid over de regio beschikbaar te stellen, kan meer flexibel en dicht bij de gemeenten vergaderd worden. Het mogelijk maken dat op meerdere locaties ingelogd kan worden op het netwerk van de MRDH-organisatie, brengt flexibiliteit in het werken voor de MRDH voor zowel de gemeenten als voor medewerkers van de MRDH-organisatie. Met een aantal gemeenten, verspreid door de regio, wordt in 2016 nagegaan welke mogelijkheden er zijn om het flexibel werken en vergaderen te faciliteren.

3.6 Veegactie verordeningen en reglementen

In de constituerende vergadering van het algemeen bestuur zijn diverse verordeningen en reglementen vastgesteld. Bij de vertaling hiervan naar de praktijk zijn in 2015 enkele technische onvolkomenheden naar voren gekomen zoals tekstuele omissies en –onduidelijkheden en zaken

die toch moeilijk werkbaar blijken. Per brief van 25 maart 2015 aan de leden van het algemeen bestuur is om die reden een technische veegactie aangekondigd waarbij is aangegeven dat een procedurevoorstel eind 2015 wordt aangeboden.

De eerste ervaringen in 2015 leren tevens dat de formele besluitvormingsprocedures een lange doorlooptijd kennen. Er is een zeker spanningsveld tussen draagvlak enerzijds, dat vraagt om het doorlopen van alle formele stappen inclusief de bijbehorende doorlooptijden, en meer flexibele en snelle besluitvorming anderzijds. Met de gemeenten wordt de vraag opgepakt hoe om te gaan met dit spanningsveld. De uitkomst hiervan kan leiden tot concrete voorstellen voor het aanpassen van verordeningen en reglementen.

De voorstellen tot aanpassing van verordeningen en reglementen worden naar verwachting in de eerste helft van 2016 aan de gemeenten voorgelegd.

3.7 Tussentijdse operationele audit en quick scan Rekenkamers

In de gemeenschappelijke regeling MRDH is opgenomen dat de regeling vijfjaarlijks wordt geëvalueerd en dat de eerste evaluatie plaatsvindt twee jaar na inwerkingtreding. Het dagelijks bestuur heeft het algemeen bestuur op 6 maart 2015 voorgesteld om vooruitlopend op deze eerste evaluatie:

- medio 2015 een operationele audit uit te laten voeren door de Rotterdamse afdeling Concern Auditing en
- begin 2016 de Rekenkamers van de gemeenten Den Haag en Rotterdam te vragen een quick scan uit te voeren.

De operationele audit is in het najaar van 2015 gestart, gericht op de gehele MRDH-organisatie. Hierbij is ook gevraagd een financiële risicoanalyse op te stellen. De uitkomsten van de audit worden meegenomen in het proces van het opstellen van de MRDH begroting 2017 en is input voor de quick scan van de Rekenkamer(s).

3.8 Medezeggenschap

Het bestuur en de directie van de MRDH-organisatie hechten veel waarde aan een goed overleg met de ondernemingsraad (OR) MRDH en het Georganiseerd Overleg (GO). In 2015 is het traject doorlopen om te komen tot de afronding van het pakket arbeidsvoorwaarden. Onderwerp van gesprek met de medezeggenschap in 2016 zijn in ieder geval de dossiers verhuizing en de consequenties daar van, en de doorvertaling van de nieuwe wetgeving rond de rechtspositie van ambtenaren en de werktijdenregeling.

4 Concrete activiteiten 2016

Zoals in de inleiding aangegeven, worden de concrete activiteiten met ingang van 2017 jaarlijks geïntegreerd in de Begroting en wordt via de jaarrekening en de Bestuursrapportages jaarlijks de voortgang gemeld.

Voor het komende jaar zijn de concrete activiteiten beschreven in de vastgestelde begroting MRDH 2016 en het IPVa 2016. In dit hoofdstuk wordt op hoofdlijnen een nader inzicht gegeven in de activiteiten die aanvullend daar op nu verwacht worden, binnen de financiële kaders van de begroting. In dit hoofdstuk worden ook de activiteiten beschreven van de stafafdeling Bedrijfsvoering.

Uiteraard kunnen zich het komende jaar ontwikkelingen voordoen die vragen om aanpassing van activiteiten of het starten van nieuwe activiteiten. Dit vraagt om ruimte en flexibiliteit van de MRDH-organisatie en de 23 gemeenten.

4.1 Bestuurlijke mijlpalen

Alvorens in te gaan op de concrete activiteiten, worden hieronder eerst de bestuurlijke mijlpalen benoemd die in ieder geval voor 2016 voorzien worden:

- Besluitvorming investeringsprojecten in het kader van de Investeringsstrategie
- Verlening concessies:
  - rail Rotterdam en Haaglanden
  - Hoekse Lijn
  - Bus Haaglanden Streek
- Vaststelling Jaarrekening MRDH 2015
- Afronding OESO-onderzoek en doorvertaling van de aanbevelingen
- Afronding van de Roadmap Next Economy
- Implementatie van de gemeenschappelijke branding strategie door alle stakeholders in de regio Rotterdam-Den Haag (lopend van Leiden tot Dordrecht)
- Vaststelling Agenda Bedrijventerreinen
- Vaststelling uitvoeringsagenda Agenda Perspectief op het landschap
- Aanbesteding accountant 2017 e.v.
- Zienswijzeprocedures voor:
  - Uitwerking Strategische Bereikbaarheidsagenda
  - Programma van eisen concessie Bus Haaglanden Streek
  - Kadernota Openbaar Vervoer
  - Veegactie verordeningen en reglementen
  - Begroting MRDH 2017 inclusief Investeringsprogramma Vervoersautoriteit 2017 e.v.

4.2 Vervoersautoriteit

Een groot deel van de activiteiten van de Vervoersautoriteit betreft structurele activiteiten die worden gekenmerkt door een wettelijke basis. Het betreft onder andere het verlenen en beheren van openbaar vervoer concessies, assetmanagement, het opstellen van een Investeringsprogramma, bijdragen aan (grote) wegverkeersprojecten, Beter Benutten, mobiliteitsmanagement, fiets en verkeersveiligheid. Ook worden subsidies voor verkeer- en vervoerprojecten verstrekt. De belangrijkste activiteiten op hoofdlijnen voor verkeer en openbaar vervoer, aanvullend op de begroting MRDH 2016 worden hieronder weergegeven.

4.2.1 Verkeer

Uitwerking P+R beleid

De SBA-uitwerking beschrijft het regionale P+R beleid. De aanpak van de P+R voorzieningen wordt mede bepaald door het gebruik. Monitoringsresultaten zijn input voor de actualisatie, verbetering en eventuele uitbreiding van het P+R beleid en – voorzieningen in 2016. Een bijzonder aandachtspunt vormt de ontwikkeling van doelgroep parkeren op P+R locaties. Het

verwijzingsplan P+R Rotterdam wordt afgerond.

Modelontwikkeling

Een verkeersmodel is een instrument om prognoses te maken van de ontwikkeling van het verkeer en vervoer. Ook kunnen verschillende beleidsalternatieven (nieuwe wegen, andere ruimtelijke ontwikkeling, andere lijnvoering OV etc.) worden doorgerekend. Binnen de MRDH bestaan twee verkeersmodellen (verkeersmodel Haaglanden en het RVMK Rotterdam). Deze worden vanaf eind 2015/begin 2016 geüpdatet.

De combinatie van tellingen en de gegevens van de fietstelweek bieden meer mogelijkheden om een verkeersmodel te ontwikkelen voor fietsverkeer. Doel van dit model is de effecten van infrastructurele maatregelen op het fietsgebruik te kunnen kwantificeren. Dat kan in de toekomst helpen om de maatschappelijke kosten en baten beter inzichtelijk te maken en zo nodig prioriteiten te kunnen stellen bij het verlenen van subsidies.

Opstellen visie mobiliteitsmanagement 2016-2020

Mobiliteitsmanagement betekent de reiziger keuzes bieden om slimmer te reizen. Slimmer wil zeggen: sneller, betrouwbaarder, goedkoper, gezonder en/of beter voor het milieu. Uitgangspunt is de principiële keuzevrijheid van de reiziger. Eisen en wensen van mensen die zich (willen) verplaatsen staan centraal. De reiziger wordt verleid om haar reisgedrag aan te passen en werkgevers stimuleren werknemers tot anders reizen. Met deze visie wordt een eenduidige richting gemaakt wat de MRDH in de periode 2016-2020 met mobiliteitsmanagement wil, welke activiteiten worden gedaan en welke middelen/taken/rollen dit voor de verschillende partijen betekent. Daarbij wordt rekening gehouden met de verschillen in aanpak in Rotterdamse regio (Verkeersonderneming / marktplaats) en regio Haaglanden (Bereikbaar Haaglanden).

Inwinning reistijden en intensiteiten wegnnet Rotterdamse Regio (aanbesteding NDW)

In de regio Rotterdam wordt er op dit moment reistijden en intensiteiten gemeten (Monitoring Rotterdam-MORO). In 2016 moet dit opnieuw worden aanbesteed via het Nationaal Databank voor Wegverkeergegevens (NDW). Er zal gekeken worden naar een regio Rotterdam breed dekkend netwerk. In het Haaglanden deel van de MRDH is in 2015 al een aanbesteding geweest.

4.2.2 Openbaar vervoer

Opstellen Beleidslijn Sociale Veiligheid

Sociale veiligheid is één van de kwaliteitseisen in het openbaar vervoer. Reizigers in het openbaar vervoer, maar ook medewerkers van de vervoersbedrijven, moeten beschermd worden en zich beschermd voelen wanneer zij van het openbaar vervoer gebruik maken. Zo goed als mogelijk wordt alles gedaan om persoonlijk leed en/of confrontatie met agressie en geweld, overtredingen en overlast door anderen tegen te gaan. Hiervoor wordt in 2016 een beleidslijn opgesteld.

Opstellen toekomstvisie openbaar vervoer over water

In 2016 wordt een toekomstvisie ontwikkeld op het vervoer over water. De visie moet inzicht geven in de mogelijkheden voor OV over water om het OV-systeem te versterken. Dit wordt in samenwerking met de provincie Zuid Holland opgepakt.

Uitvoering geven aan project OV-idee

Op 20 juni 2012 heeft het dagelijks bestuur van de stadsregio Rotterdam het programma 'Naar een Toekomstvast OV' (NTOV) vastgesteld. Een innovatief project uit het programma betreft het project OV-idee. Met het beschikbaar stellen van een budget ten behoeve van het op gang brengen van innovaties wordt getracht de kwaliteit en de dienstverlening van het openbaar vervoer te verbeteren.

Met het project 'Slim OV-idee' 2015-2016 nemen de MRDH en de OV partners in de regio het initiatief om het bedrijfsleven en studenten in de regio uit te nodigen om een idee te bedenken om het openbaar vervoer in regio Rotterdam te verbeteren. In 2016 wordt de winnaar van de editie

project OV – idee 2015 - 2016 bepaald en wordt ten doel gesteld om in samenwerking met OV partners het winnende idee in 2016 uit te voeren.

Nadere uitwerking integratie doelgroepenvervoer

De Haaglanden-gemeenten werken samen om het lokale doelgroepenvervoer doelmatiger te organiseren en waar mogelijk over te hevelen richting het OV. In 2015 zijn ook de Rotterdamse gemeenten daar stap voor stap meer bij betrokken.

Nadat de contracten van de gemeenten op dit gebied zijn geïnterpreteerd, wordt in 2016 gewerkt aan de uitwerking van de maatregelen tot integratie van het doelgroepenvervoer.

Opstellen Kadernota openbaar vervoer

In de tweede helft van 2015 is gestart met het opstellen van een kadernota OV. Dit document geeft de kaders aan waarbinnen vervoerders, gemeenten en MRDH invulling kunnen geven aan hun opgave. Denk hierbij bijvoorbeeld aan richtlijnen voor halteafstanden en milieueisen.

Besluitvorming over de Kadernota zal in 2016 plaatsvinden, via een zienswijzprocedure.

Pilot waterstof- en elektrische bussen

Rijden op waterstof en op batterijen dragen bij aan een duurzaam mobiliteitssysteem en leveren een belangrijke bijdrage leveren aan de energie- en klimaatdoelstellingen. De pilot met waterstofbussen en elektrische bussen bij de RET zijn voor de MRDH van groot belang, omdat er ervaring wordt opgedaan die bruikbaar is om in de toekomst een goede afweging te kunnen maken voor wat betreft de eisen die aan nieuwe bus concessies worden gesteld.

4.3 Economisch Vestigingsklimaat

De activiteiten van de MRDH op het gebied van Economisch Vestigingsklimaat lopen langs twee lijnen: de eerste lijn betreft de verdere uitwerking van en input voor de strategische regioprojecten rondom de Roadmap Next Economy en de hier mede uit voortvloeiende Investeringsstrategie. Daarnaast worden de reeds in 2015 ingezette acties uit de acht werkvelden van de Agenda Economisch Vestigingsklimaat in 2016 voortgezet. Deze zullen waar mogelijk en logisch integraal worden opgenomen in de Roadmap Next Economy en de Investeringsstrategie.

Werklocaties

De voormalige stadsregio's hadden beide beleid op het gebied van bedrijventerreinen. In de Agenda Economisch Vestigingsklimaat staat de ambitie om op MRDH-schaal een bedrijventerreinenbeleid op te stellen. In 2016 wordt de regiobrede Agenda Bedrijventerreinen opgesteld; tot die tijd worden de kaders van de voormalige regio's gehanteerd. De Agenda Bedrijventerreinen moet zorgen voor een goede afstemming van vraag en aanbod. Bedrijven moeten zich kunnen vestigen op de juiste plek. De Agenda moet ook zorgen voor een goede afstemming tussen de gemeenten. Tot slot wordt gekeken naar de profilering van de bedrijventerreinen. Welke plek nemen zij in binnen de MRDH? Dit laatste kan ook helpen bij de acquisitie van nieuwe bedrijven.

Ook in 2016 worden nieuwe vestigingen, die een bovenlokale impact kunnen hebben, afgestemd in MRDH-verband. Bijvoorbeeld bij winkels. Winkels groter dan 1.000 m² in bestaande centra en groter dan 2.000 m² in de periferie (denk aan bouwmarkten) kunnen invloed hebben op andere gemeenten. Aan de hand van een toetsingskader worden deze nieuwe initiatieven beoordeeld. Daarbij wordt onder andere bekeken wat voor omzetteffecten er zijn te verwachten voor de bestaande winkels. Het doel is dat de gewenste structuur in stand blijft.

Smart Infrastructure

In 2016 wordt vanuit het werkveld Smart Infrastructure gewerkt aan de ontwikkeling en verknoping van de duurzame energie infrastructuur in de metropoolregio. Daarmee worden schaal- en efficiencyvoordelen benut en wordt de ontwikkeling van nieuwe technologieën in de praktijk

mogelijk gemaakt. De nadruk ligt op warmte infrastructuur omdat ongeveer 60% van het energieverbruik wordt gebruikt voor warmte:

In 2015 is in samenwerking tussen het Programmabureau Warmte Koude Zuid-Holland en de 23 MRDH gemeenten gestart met het maken van warmte koude kaarten. Met deze kaarten wordt voor alle gemeenten inzichtelijk wat de vraag en het aanbod naar warmte is, bijvoorbeeld voor de verwarming van woningen. In 2016 wordt voor alle 23 gemeenten een warmte koude kaart opgeleverd. Met deze kaarten kunnen gemeenten en het bedrijfsleven energie-initiatieven gaan ontplooiën. Daarvoor worden de gegevens van de warmte koude kaarten zoveel mogelijk openbaar gemaakt

Het regionale duurzaam inkoopnetwerk van de 23 gemeenten wordt in 2016 ondersteund vanuit het werkveld Smart Infrastructure. Gemeenten wisselen kennis uit over aanbestedingstrajecten om zo inkoopvoordelen te realiseren, duurzamer in te kunnen kopen en regionale werkgelegenheid en innovaties te stimuleren

Branding

Op 10 september 2015 heeft de bestuurscommissie EV de regionale brandingstrategie vastgesteld, die gemeenten, kennisinstellingen en bedrijven in staat stelt om hun eigen 'brand' consistent in breder regionaal perspectief te positioneren. Om dit praktisch te ondersteunen wordt er in samenwerking met InnovationQuarter en met input van de gebruikers een tweetal activiteiten ondernomen:

- Ontwikkelen Webportal en toolkit voor gebruik van vastgestelde basis regiobranding. Deze toolkit bevat beeldmateriaal, standaardpresentatiemateriaal, cijfers ter onderbouwing en sprekende voorbeelden ter illustratie van de regionale brandingstrategie.
- Uitrol, monitoring van gebruik door regionale partners, en aanscherping van toolkit in nauwe samenwerking met gebruikers.

Clustervorming

De Metropoolregio Rotterdam Den Haag wordt gekenmerkt door een aantal sterke economische clusters zoals Greenport/Food/agrologistiek, Maritieme maakindustrie en ICT/Hightech/Safety/Security. In 2015 is een start gemaakt met de zogenaamde *clusteraanpak*. Dit houdt in dat er gezamenlijk met de betrokken gemeenten in kaart wordt gebracht welke clusterversterkende activiteiten ontplooid dienen te worden om economische ontwikkeling van het cluster te stimuleren. Deze activiteiten hebben een relatie tot de EV werkvelden bereikbaarheid, onderwijs-arbeidsmarkt, werklocaties, branding, clusters & campussen en smart infrastructure en hebben juist in samenhang de regionale impact die de MRDH voor ogen heeft.

De inzet van de MRDH binnen deze activiteiten kan vervolgens op drie niveaus onderscheiden worden:

- Het ondersteunen van processen en verbinden van partijen. Dit gebeurt vanuit de werkvelden.
- Het beschikbaar stellen van een projectbijdrage voor initiatieven met een aantoonbare regionale impact. Het toekennen van deze bijdrage loopt altijd via de bestuurscommissie.
- Het definiëren van meerjarige transformatische opgaven die een plek kunnen krijgen in de Investeringsstrategie.

In 2015 is gestart met de clustersessies Greenport/Food/Agrologistiek, Maritieme Maakindustrie en ICT/Hightech/Safety/Security. Voor Greenport/Food/Agrologistiek heeft dit geleid tot een samenhangend projectenpakket waaraan een projectbijdrage van 1,25 miljoen euro is verleend. In 2016 wordt aandacht besteed aan de voortgang en samenhang tussen deze projecten en zal de inhoudelijke focus komen te liggen op het benutten van de unieke ligging van het Greenportcluster in een verstedelijkte regio in relatie tot duurzame voedselvoorziening en arbeidsmarkt-vraagstukken. Voor de clusters Maritieme Maakindustrie en ICT/Hightech/Safety/Security zal in de eerste helft van 2016 vanuit een gezamenlijke visie projecten worden aangedragen voor een

projectbijdrage. Daarnaast wordt in 2016 een start gemaakt met de clusteraanpak in relatie tot de clusters Life Sciences & Health en Clean Tech.

Financiering

Het werkveld financiering komt als zelfstandig werkveld te vervallen en gaat op in de Investeringsstrategie

Onderwijs en arbeidsmarkt

In de metropoolregio is behoefte aan een langjarige strategie met als doelen:

- een flexibel inzetbare, goed opgeleide beroepsbevolking met kennis en vaardigheden die voldoende aansluiten op de vraag uit de regionale clusters;
- een arbeidsmarkt die zodanig functioneert dat er voldoende mobiliteit van werknemers is tussen bedrijven en sectoren.

In verschillende sectoren in de regio worden de economische kansen belemmerd door onvoldoende aanbod van geschikt personeel op de lokale en regionale arbeidsmarkt, op alle opleidingsniveaus. Dit geldt voor specifieke kennisrichtingen en zowel op de korte als de lange termijn.

Met de Centra voor innovatief vakmanschap (MBO-niveau) en Centres of expertise (HBO-niveau) wordt ingezet op een betere aansluiting van het beroepsonderwijs op de arbeidsmarkt en het bedrijfsleven om de kwaliteit van het technische onderwijs te bevorderen. Via de centra wordt de verbinding gelegd tussen beroepsonderwijs en de economische topsectoren. De centra moeten uitgroeien tot internationale kenniscentra waar de meest bekwame studenten en docenten studeren en werken. Daarbij is samenwerking met het bedrijfsleven belangrijk.

De MRDH zet samen met de Economische Programmaraad Zuidvleugel in op verduurzamen van bestaande MBO-Centra voor Innovatief Vakmanschap (CIV) en HBO-Centres of Excellence (COE) en de ontwikkeling daarvan aan te jagen in clusters waar nog geen CIV en/of COE is. Resultaat van deze inzet het ontwikkelen van een overdraagbare methodiek voor het verduurzamen van CIV's/COE's.

Bereikbaarheid

Het doel van het werkveld Bereikbaarheid is het versterken van de samenhang tussen economie en mobiliteit. In 2016 zal daarbij de nadruk liggen op de Innovatieagenda mobiliteit en de OV-bereikbaarheid van internationale toplocaties. Dit betekent een intensieve samenwerking binnen de MRDH tussen EV en Va, maar ook met provincie Zuid-Holland en andere stakeholders. De Innovatieagenda Mobiliteit is gericht op het stimuleren van technische- en organisatieontwikkeling in het mobiliteitssysteem van de zuidelijke Randstad, waar mogelijk inclusief het stimuleren van de regionale kenniseconomie. Onze regionale kenniseconomie zal namelijk profiteren van investeringen, pilots en kennisdeling over innovaties. De leidende thema's in de Innovatieagenda zijn de energietransitie in mobiliteit en de kansen en gevolgen van mobiliteitsinnovaties voor de mobiliteitsmarkt.

Naar aanleiding van het MIRT-onderzoek naar de verbetering van de internationale connectiviteit van de zuidelijke Randstad, staat ook het verbeteren van de *last-mile* van internationale toplocaties en hun verbindingen naar de internationale hubs op de agenda. In dat kader gaan in 2016 op een aantal locaties initiatieven lopen. Een voorbeeld daarvan is de verbinding tussen Rotterdam The Hague Airport en het station Meijersplein.

Tenslotte zal vanuit dit werkveld ook een bijdrage worden geleverd aan de MIRT onderzoek naar de bereikbaarheid van Rotterdam Den Haag en de Roadmap Next Economy.

Economie landelijk gebied

Het werkveld Economie van het landelijk gebied draait om het versterken van het landelijk gebied als vestigingsfactor en om de versterking van de economische vitaliteit van de ondernemers in het landelijk gebied. De MRDH heeft landschapsarchitectenbureau West8 van Adriaan Geuze gevraagd een perspectief op het "Landschap als vestigingsfactor in de Metropoolregio" op te stellen. In het Perspectief worden verschillende projecten benoemd die kunnen bijdragen aan een sterk vestigingsklimaat, zoals de Delflandse kust, uitbreiding van de Rottemeren. Ook het

realiseren van fysieke (fiets)verbindingen met allure en het toevoegen van bestemmingen draagt hieraan bij. De uitvoering van projecten worden door of in overleg met de Landschapstafels Duin, Horst en Weide, Hof van Delfland, IJsselmonde en Voorne-Putten opgepakt.

Hoe groot is de omvang van de vrije tijdseconomie (leisure, recreatie en toerisme) in onze regio? Waar kan in de samenwerking tussen de gemeenten synergie worden bereikt? En welke lokale verbeterpunten kunnen het beste regionaal worden opgepakt? Deze vragen zijn het onderwerp van een inventarisatie die in 2015 wordt gestart en in 2016 zal leiden tot een voorstel aan de bestuurscommissie EV over de inzet van de MRDH op dit gebied. De meerwaarde van een bovenlokale aanpak van dit onderwerp moet worden aangetoond. Het voorstel voor de bestuurscommissie wordt opgesteld in overleg met een ambtelijke werkgroep, bestaande uit deelnemers van de gemeenten Nissewaard, Maassluis, Den Haag, Capelle aan den IJssel, Rotterdam, Midden-Delfland, Zoetermeer.

4.4 Bedrijfsvoering

De stafafdeling Bedrijfsvoering binnen de MRDH-organisatie omvat de taakvelden HRM, Financiën, Bestuurszaken, Communicatie, Juridische Zaken, ICT/DIV, Facilitaire Zaken en het Secretariaat. Bedrijfsvoering is verantwoordelijk voor de ondersteuning en advisering van de MRDH als geheel en de beleidsdirecties Vervoersautoriteit en Economisch Vestigingsklimaat. De stafafdeling is daarmee niet alleen intern gericht, maar ook extern. Zo is er regelmatig overleg met de communicatieadviseurs van de gemeenten, met de bestuursadviseurs, de HRM-afdelingen en met de controllers.

De activiteiten van Bedrijfsvoering zijn veelomvattend en structureel in de zin dat deze niet jaarlijks wijzigen. Specifieke activiteiten die voor 2016 verwacht worden:

- Veegactie verordeningen en reglementen (zie 3.6).
- Uitvoering geven aan de adviezen van de tussentijdse operationele audit en de quick scan Rekenkamers (zie 3.7).
- Invoeren digitaal werken en het Nieuwe Werken en samen met gemeenten flexibel werken en vergaderen op meerdere locaties in de regio mogelijk maken.
- Voor zover van toepassing: verwerken van de uitkomsten van de evaluatie van het sociaal convenant dat met de vakbonden gesloten is in oktober 2014 over de rechtspositionele aspecten van indiensttreding personeel bij oprichting MRDH.
- Aanbesteding accountant voor 2017 e.v.
- Afronden:
  - intern controleplan inclusief controleprotocol.
  - treasurybeleid en liquiditeitsplanning.
  - nota reserves en voorzieningen.
  - overkoepelend personeelsbeleid en strategische personeelsplanning als kapstok voor onder andere verzuimbeleid, opleiding en ontwikkeling, afspraken over werktijden, flexibel werken.
- Doorvertaling van nieuwe wetgeving waaronder de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren en de Nieuwe werktijdenregeling.
- Voorbereiding eerste evaluatie gemeenschappelijke regeling MRDH.